

Atsimenu ir dažnai sapnuoju: vežiman, pakinkytan mūsų kaštone kumelyte Žibinkšte, grebluojantys, kaip kad Leninas šveplavo, skrebai krauna paskutinį, žviegiantį paršiuką ir sugavę po sarbinto krūmu paskavojusią žasi, tempia iš svirno paskutinei duona pakavotą rugių maišą – visas kitas tėvų turtas – ūkiniai padargai, karvės, arkliai, avelės jau seniai sugrobtai, čia, vykdydami „liaudies valdžios nustatytą teisingumą,“ konfiskuoja „liaudies priešės, sovietų valdžios griovėjos,“ kalėjiman uždarytos mūsų seseries Onutės „dalį,“ nes jai jos nebereikšią, jinai penima ir valgydinama sovietų valdžios maistu - atima paskutinius grūdus, nors, išvežus seserį, tėvams penėt liekam mes, dar septynios burnos. Mama žegnojasi, mudvi su vyresne seseria Eugenija verkiame (aš dar nelabai tesuprantu, kas čia vyksta, bet, matydama verkiančias, verkiu ir aš – aš dar labai mažutė), o Tėtė paskavojęs ant klaimo užlų, po džiovint paklotais paskutiniais, dar savo, nenusavintoj žemėj, užaugintais linais...

Aš augdama nebeatsiminiau dienos, kad nebūčiau mačiusi neverkiančios Mamos. Ir visų dažnai vis minima Onutė. Aš jos nepažįstu – ją išgabeno man tik gimus, bet jau žinau, kad ji mum visiems labai brangi, reikalinga, bet yra kažkur toli, toli, kur nėra lino žiedo, kur paukščiai negieda, ir kad jai labai, labai tenai negera. Atsimenu, neša Mama naščiais vandenį iš šulinio, jau suotema, virš gandrulizdžio žilvytyje žvairakioja viena akim mėnulio pilnatis: „Ak, Dievuliau, kažna, ar mata šitą patį mėnulį mūsų Anute?“ - virkauja Mama. Kodėl jinai neturėtų jo matyt, ir kur būdama jinai į tą mėnulį žiūri? Septynius metus, kaip širdies Kalvarijas Mama išdūsavo, kol vieną dieną, aš, parėjusi jau iš mokyklos, radau už stalo sėdinčią merginą, apsivilkusią negražiu pilku aprėdu - tai buvo „pafaikė“, – o tai ir buvo mūsų Onutė... Kaip sako, visos moterys laimingos panašiai, o nelaiminga moteris kiekviena kitaip: visi tremtiniai ir politkaliniai vargo panašiai, bet kiekvieno kančia ir vargas buvo skirtingi. Mūsų sesutė, Onutė Bražėnaitė, atbuvo savąją Golgotą. Pasakoja nedaug, nenoriai, nuotraukos rodyt taip pat nenori. Jos gražių skaktuvių dienoj, jai sulaukus devyniasdešimt, pabuvom kartu – jos duktė, sūnus, žentas, marti, keturi anūkai, anūkė, keturi proanūkiai, dvi proanūkės ir mes, jos broliai ir seserys su savo gausiom šeimynom. Gražiai mūsų šventei vietą paruošė Virbalio miestelio bendruomenė. Buvo ramu ir smagu.

Kolchozų kūrimo laikai

Dar mes prisimenam laikus,
Kolchozan kai suvarė,
Kai viską atėmė skrebai,
Ir ubagais padarė.

Atėmė arklius, vežimus,
Maniežus – kas turėjo,
Susėmė grūdus maišuosna
Ir keikdamies' išėjo.

Išsivedė Žalmargę, Palšę, Dvylają,
Žirgą Kaštonį, kumelytę Sartę:
Kai vedė per atšlaimą palei slyvas,
Broliukas gailiai, skaudžiai verkė...

Žąsis sugaudė, antis ir baraniukus,
Meitėlius ir kiaules iš mygių iškėlė-
Būtų sugaudę vagiai-žulikai ir triušius,
Bet tie, miklieji, krūmuosna nunėrė.

Kolchozan dirbt varė visus -
„Darbadieniais“ mokėjo:
Už metus lažo, vergijos
Tik dirsių atseikėjo.

Kunigas Algimantas Keina

Už paslaugas visur visi savąją auką skyrė -
Net Amžinybės laiveliu niekas dykai nenuyrė:
Už dvasinę pagalbą kaina nenustatyta,
Bet kunigėliai oj dažnai nepaiso daikto šito.

O kunigas Algimantas kitokį biznį priėmė:
Nabašnikėlius pakavot be pinigų apsiėmė.
Lingavo galvelėm senieji: „Tai tikras katalikas,
Kunigo rūbų netepa dėl duodamo skatiko.“

Kai jį tardė ir kratė svetimi ir savi kėgėbistai,
Gąsdindami kalėjimu, viliodami saldžiais pažadais,
Šypsodamos' sakė: „Ar jūs savo tautos nepažįstat,
Gal jus suklaidino, kad užsijimat tokiais darbais?“

Persekiojo kunigą raudonieji bedieviai -
Tikėjimo ir Laisvės gynėjui negalėjo nė būti kitaip,
Bet kodėl mūs bažnyčios vadai prakilnieji
Jį kaip vargšą benamį – kaip Antaną Strazdelį -
Stumdinėjo, kėlinjo per parapijas – be vietos – tik šiaip?

(Pagal Joną Stepkovičių)